

1 JON

Jonin ti kamim Jisis siya niisiisiimauum simiir nwir ieya. Ti Jonin saisakinairgin biya Jisisni yai win kibiyim sim niki winkyin simiir nanaakninkiiyam. Mi bigibiyan yokwowa Jon siya winkyia ya iikamim naingwo tibmiiyim simiir boinkika sima, simiir naingwo tibmiiya pi sibgu onkwokripkaiyim ta yaiya yipika Jon siir nhwokinhwokar kiga mi siir wingwiingar mi wakaeya Jisis siirim. Siya simiirin min boinkikin sima iki kamim niksisaeyim sima boinmimauum dimin taeminim Jisis siir yayim simiir hiriinan nwo karam nwowim simiirsi mintirao. Siya simiirin ti hinina boinkikin, sima ti nuan siyupai siyupaiyim simiiram kipi naingwokwo sima irni nwirniyam naingwokwonanaeya Jisis siya hauua sair hiriinan daingwokwonanae. Iriig.

Yaiyim krimiir whinkinsiis haiginiuwiiyim inigak krīma nwoyokiyokikaeyamam sima

¹ Ta yokwowa krīma winkika Jisis Krais siir, yipiki krīma dapiyin Yai. Biigi biiyarin Krais siya ha nwokin mi siyairgin kwoinbudin omwaiwaiyayokiyokiiyin siir bwamkibwamin. Mi tariinanin krīma siir bidi wakaeyim mi siirin krimaki krimar kigin mi siirin krimiir iingar nonkwokiugin. ² Mi kwoinbudin omwaiwaiyayokiyokiiyin siir bwamkibwamin ini siyar ywowiskiyin mi iya siya nita krīma siir bidiyar kigim mi tariinanin krīma siirin

kimiir asi boinmimauwi. Ti inkam nwiruwan yipiki inokinokin hiriyyar nwowiyin. Biya siya Adi Komii kimiir Wanin saika niki okin mi ini siyar yanaakninkibudgiyin. ³ Dimin taeminim krīma kigim yim ti sima krīma boinmimauwim kimiir mi ta hiriinan saiirsika kima wi iripa asi nongwomamari kimiir hiriinan ta krīma nwowiya Adi Komii saika mi siir yinisim ieya Jisis Kraiis saiir hiriinan mi nim krīma ini kwoin whiruwar yowowiskiyim. ⁴ Mi krīma ta yokwowa kimiiram in hiriinanam winkika kima wi nwoki sibgu inokninkinim ti dimin taeminim simiirin mi kima mi krīma, kimiir kwoinim wi maigimaiga niki owim. Iriig.

Krīma Adi Komii kimiir wanin, siir dimin kibi kibiyim simiirarar wakaeyokna ap

⁵ Ti yayim Kraiis siya boinmimauwim kimiir mi nim krīma tisi kimiir swoki kwaboinmimauwim. Adi Komii kimiir Wanin siya ini bienan yowoin siya ni wara bi swoki ominominikin. ⁶ Mi krīma ti hinina boini siya mi krīma ini kwoin whiruwar yowim mi krīma dimin biye tiri, nim wi niibwomambwo napriri, nim krīma pi niksisaekim mi krīma Adi Komii siir yayi kibikibiya saiir bi wakaeyokna apkim nim siyu bibiyeyim dimin biye tiriyim simiir napkim. ⁷ Mi krīma ti siyu kibikibiyyin Adi Komii siya nwowiyin siirgisiir nwowi mi krīma wi iripar nongwomamair aekiyami siir nhieya saiir karieni mi ta nhieya yipiki siir yinisim iira Jisis naokiinainiya iya siya naonama mi ti dimin biye biyeyim krīma tirim yim siya simiirin wi

h̄riiyar haiyoprimdiȳum̄iyokiyok̄iyami m̄i kr̄im̄iir kwōnim̄ ini r̄irm̄iiḡir̄irm̄iyyar ywokiȳm̄.

⁸ M̄i kr̄ima ha bōni n̄im̄ kr̄ima dim̄in biȳie wh̄irm̄in wh̄irm̄in karamaeka, n̄im̄ kr̄ima, kr̄ima kr̄imar swok̄i pr̄īiȳiksasaenāei m̄i Adi Kom̄ii siir yai k̄ibi k̄ibiȳm̄ ȳim̄ w̄i kr̄im̄iir kwōnau haigi okai rani. ⁹ M̄i t̄i dim̄in biȳie biȳieȳm̄ kr̄ima t̄ir̄im̄ s̄im̄iir bōn̄ink̄i. Dimusi rani, Adi Kom̄īiȳin dim̄in wh̄irk̄i b̄i k̄imbuḡin m̄i siya ta n̄imbin āiir nonkwor̄inuk̄r̄ipkaiȳm̄ dim̄in biȳie biȳieȳm̄ w̄i siya haiyoprimdiȳumiigi m̄i kr̄im̄iir kwōnim̄ w̄i r̄irm̄iiḡir̄irm̄iyya nwok̄i. ¹⁰ M̄i kr̄ima h̄in̄ina bōni n̄im̄ kr̄ima dim̄in biȳie b̄i t̄irk̄im̄ m̄i kr̄ima Adi Kom̄ii siir̄in w̄i h̄in̄ina bōni, Adi Kom̄ii siya n̄iksisaeyan inkam̄kin. Dimusi rani, ombud kom̄īiȳin dim̄in biȳie k̄ina b̄idi t̄ir̄im̄. Iriig.

2

Krais̄in, inkam̄in dim̄in wh̄irk̄i k̄imbu karamae nwow̄in kr̄im̄iir̄in siya wh̄ink̄insiis haiḡin̄uiḡin

¹ T̄i kariir nom̄īiyaūm̄ kara nāingwokwonanāeiȳm̄, kara t̄i yaȳim̄ k̄imiiram w̄inkik̄im̄ m̄i ta h̄iriinan sāiirsika k̄ima dim̄in biȳie painisi t̄irsi. M̄i kr̄im̄iir nw̄irk̄i dim̄in biȳie t̄iri, n̄im̄ kr̄ima J̄isis Kraiskakāir̄ḡim̄ t̄i inkam̄in dim̄in wh̄irk̄i k̄imbu karamae nwow̄in siir̄in w̄i siyar wh̄ink̄insiis haiḡin̄uwi. Siya w̄i Adi Kom̄ii siiram asi sr̄igi w̄i kr̄imiirsi sr̄igi. ² Ȳio J̄isis Krāis sasair̄ḡin ȳip̄iki b̄idi b̄idiniya sasair̄ n̄ink̄in im̄īiyaenan Adi Kom̄ii kr̄im̄iir Wan̄in siir t̄i dim̄in biȳie biȳieȳm̄ s̄im̄iirsi siir̄ḡisiir nh̄ie āiirar m̄i t̄i io kwōn̄in Adi Kom̄ii siya nāingwow̄iȳin kr̄imiiram ȳio siya b̄idi ȳik̄r̄ipk̄iȳin. Dimusi rani,

dimin biye biyeyim krıma tirim siya ti hiriinan simiirsi naokin simiir haiyoprımdiyıumiigiyim. Yio krımıir dimin biye biyeyim simiirara rani. Nıngaka. Siya iki iikam whiekakim hında tıdanım simiir dimin biyeyim simiir warar haiyoprımdiyıumiigikim.

³ Mi krıma siir yai imiir sibgu wakaeyokna api mi krıma siirin wi hanıngın sibgu ninokninkini.

⁴ Mi inkam nwirin ha boini, mi kara Adi Komii siirin ina sibgu inokninkinin mi siya yai imiir wakaeyokna ap karamae nwowi mi ti inkam hiriinanın yipi pi nıksisaekin mi Adi Komii siir yayım yim siir kwoın hir wara nwokai rani.

⁵ Mi tiriiginim yipiki inokinok Adi Komii siir yai aıram naıngwowyım yim sima ina ninokninkinim siyın siiram naıngwokwonanaeyın siyımwokısiyımwoın. Mi ta hiriinan saeya krıma sibgu dinokninkin nım krıma Adi Komii saıka bıdi yamasuım. ⁶ Mi yipiki ha boini yio siya Adi Komii saıka bıdi yamasuwin mi siya wi dimin taeminim bııya Kraıs siya tirim wi simiir hiriınanar timi tir. Iriig.

Mi yipiki siir nomııyauwam naıngwokwonanaeyın yio Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apikın

⁷ Mi ti kariir nomııyauım kara naıngwokwonanaeyım, ti yayım kara wınkıyım kımıiram hının kima wi panın panına nwowi yim yai win tani. Kima simiir bıdiyar iki wakaeyım iıya kima bııgıbıı Adi Komii krımıir Wanın siiram naıngwo tıbmii kına. ⁸ Mi ti yayım ti kara wınkıyım kımıiram yim yai wınkım. Mi iikamım

yipiki ti miyim Jisis Krai siya miriyim simiir kigim mi ti kima mirii ikim mi sima wi haini ninokninkini taka yaiya ya yai kaimwowaiga. Mi yim ti yaiyim yim hiniina boinkim, krima krimiir nomiiyauim simiiram naingwokwonanae. Dimusi rani, krima ini ti yai imiir wakaeyokna apim mi ti dimin biyeyim ti iikami kwoinawokaiyim nibwomambunan yim wi simbi kinimnisainami mi simiir maeyauwa wi ti dimin kibiyim paenan niyuaeiyim wi sima kisina okainaowidi. Jisis Krai siyargin bwamkibwamin paenan krimiir niuya haiginiuwiyin.

⁹ Mi yipiki ha boini, yio siya Adi Komii siir yai imiirar wakaeyokna apikin mi siya io pi siir nomiiyau inaka swoki owi mi yio hiriinan inkamin yio Adi Komii siir yai imiir bi wakaeyokna apikin. Yio ini inkamin niyaka napamwiiiyin siyu si sikwo pae min niririya apnam karamae nwowiyin ini siir hiriinan ywowin. ¹⁰ Mi yipiki siir nomiiyau iiram naingwokwonanaei mi Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna api, yio ini inkamin siyu nabie kigimok apiyin ini siir hiriinan ywowin mi yio siya siyu iirin ina sibgu kigomok apin mi siya wi niigikiyamyao akai rani. ¹¹ Mi yipiki siir nomiiyau inaka nwowi io mi yio tari Adi Komii siir dimin taemin bi ninokninkinkin. Yio dimin biyie biyeyim simiir wakaeyokna apikin inkamin yipiki siyu si napamwiiiyin niyaka si hinin. Mi siir nhwo iirin ni aeya nimui mi ta hiriinan saiirsika siya paniisi kigomok api siyu iirin.

¹² Ti kariir nomiiyauim kara naingwokwonanaeyim, ta yokwo kara winkiya kara dimusi bi winkikin waridimin biyie biyeyim

kɪma tɪrɪm sɪmɪɪrsɪ wɪnkɪka sɪmɪɪrɪn Adɪ Komɪi sɪya bɪdɪ haɪyoprɪmɪdɪyɪumɪɪgɪyɪm. Sɪmɪɪrɪn sɪya bɪdɪ haɪyoprɪmɪdɪyɪumɪɪgɪyɪm. Dɪmɪsɪ rani, dɪmɪn kɪbɪ kɪbɪyɪm bɪɪya Kraɪs sɪya tɪrɪm sɪmɪɪrsɪka. ¹³ Kɪma tɪ adɪm, kara ta yokwowa kɪmɪɪram wɪnkɪka. Dɪmɪsɪ rani, wɪm kɪma sɪɪrɪn ɪna nɪnɔknɪnkɪnɪn yɪpɪkɪ bɪɪya omwaiyar nɪkɪ waiyayokiyokɪyɪn mɪ tariɪnanar nadɪgnɪyɪn sɪɪramɪn. Kara yokwowa yainan whrwaniɪm nonkwona karamae nwowɪm kɪmɪɪram wɪnkɪka. Dɪmɪsɪ rani, Adɪ Komɪi sɪɪr yaiya wɪ kɪmɪɪr kwoɪn waraurar nɪkɪ okaiyokiyokɪyɪm mɪ kɪma wɪ Setan sɪɪr nwokɪ ikwowaisɪyɪm. ¹⁴ Kara yokwowa yainan whwran kɪmɪɪram wɪnkɪka. Dɪmɪsɪ rani, wɪm kɪma ɪni kɪrɪe hɪrɪɪyar nwokrɪpkaiyɪm mɪ Adɪ Komɪi sɪɪr yaiya ɪni ɪni hanɪn kɪmɪɪr kwoɪnan kwɪrɪi idwokaiya mɪ kɪma Setan sɪɪr bɪdɪ ikwowaisɪgɪgɪm. Kara yokwowa ad ɪmɪɪram wɪnkɪka. Dɪmɪsɪ rani, wɪm kɪma ɪna nɪnɔknɪnkɪnɪm yɪpɪkɪm omwai hɪrɪɪyar waiyayokiyokɪyɪn mɪ ɪni tariɪnanar yadɪgnɪyɪn.

¹⁵ Mɪ kɪma dɪmɪn biyɪe biyɪeyɪm iɪkamɪm sɪma tɪrɪyɪm tɪ nu ɪɪranɪm sɪmɪɪram kɪpɪ naɪngwo sɪmɪɪr wakaeyokna apam. Mɪ yɪpɪkɪ tɪ nuan dɪmɪn taemɪnɪm sɪmɪɪram naɪngwowɪ mɪ yɪo tari Adɪ Komɪi sɪɪram naɪngwokwo rani. ¹⁶ Mɪ dɪmɪn taemɪnɪm nuanɪm yɪm hɪnɪngɪm, mɪ tɪ dɪmɪn taemɪnɪm tɪ sɪma kɪgɪm sɪma ɪnɔknɪnɔknɪn sɪmɪɪr haɪyamar mɪnɪ mɪ dɪmɪn biyɪeyɪm sɪmɪɪramar mɪ kɪgmɪrɪ mɪ sɪya ɪkɪ sɪɪr ɪnɪg ɪɪrar hainanaeyɪm mɪpɪ ha boɪnɪ, kara digworaekwɔkɪ naokɪngugunankaɪgɪn ɪni ɪkɪ iɪkam nhɪrɪm sɪmɪɪr haɪburɪn. Mɪ yɪm digworaekwowɪm yɪm Adɪ Komɪi sɪɪr tani. Nɪngaka. ¹⁷ Mɪ dɪmɪn taemɪnɪm tɪ nuɪn

siirim mi dimin taeminim kigmairi ikim yim wi simbi digii mi yipiki dimin taeminim Adi Komii siya naingwowim simiir wakaeyokna api yim wi hiriyyar nokwoyokiyokiigiyami. Iriig.

Krais siir sau omomim yim wi sima simar nãisiimauunaei

¹⁸ Ti kariir nomiiyauim, iya ti nu ieya digiyana ya kingiin bidi yitkiya. Mi wim kima ta yai aairin bidiyar yinokninkinim hinin Jisis Krais siir sau omomin wi panin panina nimbiam. Mi Jisis Krais siir sau omom whiekakim yim bidi yitim mi yim sima simar bidi yanaakninkinam mi nim krima ta ii aairin ina ninokninkinim ya ini kingiin nwowa. ¹⁹ Dimusi rani, ti kamim yipiki Jisis Krais siir sauan omom win nwowim yim sima iripa kwoin krimaka nwo rani, yipiki Jisis Krais siiram naingwo tibmii kiniiyim, yim sima krimiir bidi haiburgigim. Mi sima iripa kwoin krimaka nwokiswo mi sima pi iripa krimakar pi ywowin. Mi sima krimiir bidi haiburgigim mi ta hiriinan saiirsika nim krima ta saiirin bidiyar yinokninkin kinim, simiir nwirki iripa kwoin krimaka bi swoki okim. Nningaka.

²⁰ Adi Komii siir naeyiun ha nitin ini hanin kamiir kwoin imiir ini kwirii idwokaini mi ta hiriinan saiirsika, kima ti dimin taeminim simiir dimin mwokimwoim simiir asi sibgu ninomokninkini. ²¹ Kara ta yokwowa kimiiram in ha bi win boinkikin, wim kima Adi Komii siir dimin taemin mwokimwoim simiir bi ninokninkin. Nningaka. Wim kima simiirin bidiyar yinokninkinim. Mi ti digworaekwowim yipiki kaimwo nwowim mi ti digworaekwowim

yipiki kaimwo nwo karam nwo ikim wim kima simiirin bidiyar yinokninkin digim. Mi kima ti niksise yaiyim yipiki yaimwokiyaimwoim simiir ninikikrimkripiyim simiirin ina mi inokninkinim.

²² Mi yipiki niksiseiyin? Mi ti inkamin yipiki ha boiniyin Jisisin yio Krai rani mi ti hiriinan inkamin Adi Komii siya nimbingii mi siya siirin wa nikropkii. Mi yio ti inkamin yio Jisis siir sau omomkin. Mi Adi Komii siya mi siir yinisim ieya sowiirniyin digumii bi haimriiyugigo. ²³ Mi ti iikam hiriinanin yipiki Jisis Krai siir misiseiyim mi yim sima iriipi hiriinan Adi Komii siir warar mi misisei simiir Adin. Mi ti iikamin yipiki Jisis Krai siir haiyim mi yim sima iriipi hiriinan Adi Komii siir warar mi inkin haigim simiir Adin. Iriig.

Adi Komii siir naeyuin krimiirin siya nisimaugin yai miyik

²⁴ Mi ta hiriinan sairsika kima wi kimasiyar mintiraona. Mi yai kibiya yipiki bigibi kimar wakaeya, ya kimiir kwoinaw waraurar haig-nonkworinukripkai. Mi kima ti hiriinan tiri mi kima wi kwoin whiruwa Adi Komii siya mi siir yinisim ieya wi sowakaniiyar nwowi. ²⁵ Mi yim tiriiginim yim sima Jisis Krai siya nimbingiyim krimiiram krima haiyim. Siya krimiir whinkinsiis haiginuwam nimbingikin mi krima wi Adi Komii saika nwoki sibgu oyokiyokiikaeyamim.

²⁶ Kara ta yokwowa kimiiram winkika kimiir boinworwokaigiyim ti dimin taeminim yipiki ti iikam ima naingwowyim kimiir niksiseyam. ²⁷ Mi Jisis Krai siya siir naeyuin kimiir bidi hauugiyin mi ta hiriinan sairsika siya kimiir

asi whinkinsiis haiginiuwi. Mi ti naeyiun kimiir kwoinaw waraurar nwokaikripkaii mi kima wi inkam nwiram noksir tani kimiir nowomwarkaiyuwamin. Mi ti naeyiun kimiirin wi siyar nowomwarkaiyuwi dimin taemin whiekakim. Mi ti dimin taeminim wi siya nowomwarkaiyuwi, yim niksisee dimin tani yim kaimwowaigim. Mi yim wi ti hinina nwowi, kima ta Adi Komii siir naeyiun siir yai aiir wakaeyoknaei, wim wi Jisis Kraiss saika namasukikini.

²⁸ Ihi, ti kariir nomiiyauim, kima Jisis Kraiss saika damasukikin. Mi kima ti hiriinan tiri mi iya siya swoki iti nua tiriir mi nim krima wi maigimaigra nwowini siir kigamin, krima wi nididwin tani mi wi mi agwoprakai rani. ²⁹ Wim kima bidiyar yinokninkinim Adi Komii siya bimbuiwi rani mi yipiki dimin miyik tiri mi kima wa ninokninkini siya siir yinisimkin. Iriig.

3

Tariinanin krima ini Adi Komii siir yinisisim nwowim

¹ Kima whiekakarın ta saiir wakaeki, Adi Komii krımıir Wanın siya krımıiramın nhami nhami naıngwokwo rani mi ta hiriinan saiirsika siya krımıirin siir yinisim asi nikıugim. Yim ti yayım yim kaimwowaırgim. Nim krima siir yinisisimkim. Mi iikamim yipiki ti nuan siyiu imiir wakaeyokna apninkiniubumbunaniyim mi ti tariinanar nadıgniyım yim Adi Komii siir bi ninokninkinkim. Mi ta hiriinan aeya sima ti dimin taeminim krima wakaeyokna apiyim simiir

paniisi yinokninkinsi. ² Ti kariir nomiiyauim kara naingwokwonanaeyim, nim krīma Adi Komii siir yinisisimkim. Mi krīma sibgu ninokninkin tani mhoiia krīma wi panin panina namisi owi. Mi Adi Komii siya ti dimin hiriinanin krīmiir bi niki iisiimauugin. Mi ti diminin sasaigin krīma sibgu inokninkinin Jisis Kraiis siir, yio hinūngin siya wi sipi swoki iunaiini mi krīma wi siirar kigwini mi iia krīma siir kigwini mi nim wa ninkpit iuguskii mi wi siir hiriinanar namwowiwi. ³ Mi yipiki ti dimin taeminim nimbiiyamanim simiiram nwokwokini mi yim sima wi hiriinaiiyar boininaei dimin biyie karamaeka mi sima wi dimin whirki kimbu karamaeyar nwowi Kraiis siya nwowa dimin whirki kimbu karamae siir hiriinan.

⁴ Dimin biyieya saiir bwamkibwamin Adi Komii siir siyū komii siir yaiya siyar kwīnakibiri. Mi ta hiriinan saiirsika ti iikamim dimin biyieki naokingugunankaiyim sima Adi siir siyū komii siir yaiyim simiir asi ninakrimkripi. ⁵ Mi kima ina ninokninkinkinim ta Jisis Kraiis siya nuunaiiniya nua tiriir iikam simiir dimin biyie biyieyim simiir haiyoprimdiyūmiigiyam siya dimin biyie whirmin whirmin bi swoki tirmintirminkin mi siya ti hiriinan tiramar mi aingwokin. ⁶ Mi ta hiriinan saiirsika, tiki iikam whiekakim yipiki Jisis Kraiis saika namasukikinim yim sima inokinokin dimin biyie bi tirkim. Mi ti iikamim yipiki inokinokin dimin biyie biyieya tirnanaeyim mi simiir kwoinim Kraiis siiram naingwo karamae nwowiyim yim siirim bi wakaeyokna apikim.

⁷ Ti kariir nomiiyauim, kima iikamim simiiram

kipi kiwaki kimiir niksisaeyim. Mi yipiki siyiu miyikimiyikni nwowi mi yio sikisiya inkamin. Dimusi rani, Adi Komii siya krimiirin ha kigi nim krīma dimin whirki bi kimbugim Jisis Krai siir hiriinan dimin whirki kimbu karamae siya nwowa saiir hiriinan. ⁸ Mi yipiki dimin biyeyim simiirsimiira tīrnanaei mi yio tari Setanikin. Biya mi tariinanin iriipi hiriinan Setan siya ini dimin biyeyar tirkripkaiyin. Mi tiriiginim yipiki dimin biyeyim simiir simiira tīrnanaeyim yim siir iikamkim. Mi Adi Komii siir yinisimn siya nitin ti nu iir siya dimusi bi nitkin siya Setan siir miyim simiir digiguskiyam nitkin.

⁹ Mi yipiki Adi Komii siir yinisim nwowi mi yio tari siir naeyu iir bidi haiyin. Mi ta hiriinan saiirsika, siya dimin biye paniisi tiryokiyokiyamsi. Nīngaka. ¹⁰ Mi ti hiriinan siyūin, nim krīma ina ninokninkinim yipiki Adi Komii siir yinisimn mi yipiki Setani yinisimn. Mi yipiki dimin biyeyim simiir simiira tīrnanaei mi yio tari Adi Komii siir yinisim tani. Mi yipiki siir nomiiyau iiram naingwokwonanaei karamae nwowiyin mi yio Adi Komii siir yinisim tani. Iriig.

Kīma kīmiir nomiiyauim simiiram daingwokwonanaei

¹¹ Mi ti yaeyim yipiki biigi bi kīmar wakaeyim, kīma siir yai aiirin hinina wakaekim krīma irni nwirniyam daingwonanaei, ¹² mi krīma io whwonkam kipi nanao ti inkamin Ken nikūwiyin siir hiriinan yio siya Setan siirgin mi yio siya siir nomousim iir asi nisomaokin. Mi siya siir dimusi nisomaokin? Siya siirin mīnsi nisomaokikin,

dimin taeminim siya tirim yim miyik rani mi dimin taeminim siir nomousim ieya tirim yim wadiekim. Mi siya siirin io ha nwowin mi siya siirin ina yisomaokiyin.

¹³ Kima mouni hanin kipi siinkaoki. Dimusi rani, iikamin yipiki Adi Komii siir wakaeyokna ap karamae nwowiyim yim sima kimaka whwokwoka nwo rani. ¹⁴ Mi krīma krīmiir nomiiyau imiiram naingwokwonanaei mi krīma wi hani ninokninkini krīma dimin biyeyim simiir wakaeyokna ap rani mi hiriinankinuwi, krīmiir kwoinim yim wi paeki nu rani. Mi krīmiir kwoinin yo wi pi ninkpitkii mi wi omwaiyar swoki waiyai mi siya wi Adi Komii saika nwoyokiyokikaeyami Mi yipiki siir nomiiyau iiram naingwokwo karam nwowi mi yo tari dimin biyeyim simiir wakaeyokna apikin mi siir kwoinin yo bidi yaowigusamin siya Adi Komii siir dimin taeminim simiir naingwoyiskai rani. ¹⁵ Mi yipiki io whwonkam siir nomiiyau iir nanaowi mi yo ini inkamin iikam nisomsomaokaowiyin ini siir hiriinan ywowin. Kima ina ninokninkinim ti inkam hiriinanin yo siir kwoinin bidi yaowin mi yo siya Adi Komii siir dimin taeminim sim whir wara swoki aingwoyiskai rani. Mi siya wi saika nwoyokiyokikaeyam tani. ¹⁶ Biya Jisis siya krīmiirsi naokin mi ti hiriinan siyuin siya krīmiir min nisiimauugin iikam nharmiyam siya naingwokwonanaeiya sair bwamkibwam iir. Krīma ti dimin taeminim Jisis siya tirim simiirarar tir. Krīma krīmiir nomiiyauim simiiram daingwokwonanaei mi krīma naosi kipi niddid simiir whinkinsiis haiginusiyin. ¹⁷ Mi

yipiki siir nu iirar nwowi mi siya digworaekwoki naokingugunankai mi ha ninokninkini siir nomiiyauin yio dimin karamaeka mi siir mwoin nikrimkrae karamae nwowi mi siya ha boini siya siirin wi dimin sim whir swoki hauu rani mi Adi Komii siir naingwokwonanaeya wi panina haigiprakai siir kwoinauin? Sima wi dig nwo rani! ¹⁸ Ti kariir nomiiyauim kara naingwokwonanaeyim, krima yayim naekak nwo karam nwowiyim simiirin hinda kipi priboin priboin mi hinina kipi mi boin, nim krima iikam imiiramar naingwokwonanaeikim. Krima simiir whinkinsiis haiginu mi simiir diisiimauu hinin, krima simiiramin nhaminhami naingwokwonanae rani. Friig.

Iikamim yipiki Adi Komii siir yai aair wakaeyokna apiyim yim sima siir whwonkam idan wi nididgak nwo rani

¹⁹ Mi ti hiriinan siyiuin, nim krima wa nwoki inokninkinim hinin nim krima Adi Komii siirgin yipiki dimin mwokimwoim simiir bwamkibwamin. Mi ti hiriinan siyiuin, krimiir kwoinim wi nidid rani, krima Adi Komii siir whwonkam ida nokwowi. ²⁰ Mi krimiir kwoinim sima krimiirin hinina boini, nim krima dimin biye bidi tirim. Dimusi rani, Adi Komii siya dimin taemin imiirin ina ninomokninkin digin mi krimiir dimin biye biyeyim yim wi siya haiyoprimdiyumiigii mi krima wi simiirsi nidid rani mi siya ti dimin taemin imiirin whirminwhirmin bi nokpaokigin, siya simiirin ina ninomokninkin digin. Mi ti dimin taeminim krima ninokninkin karamae nwoka, windi yio

siya ina ninokninkinin. ²¹ Ti kariir nomiiyauim kara naingwokwonanaeyim mi krimiir kwoinim sima krimiirin hinina boinmauu karamae nwowi, krīma miyik rani mi iya krīma Adi Komii siir whwonkam ida nokwowi mi krimiir kwoinim wi kirie hriiyar nwokripkaii. ²² Mi krīma Adi Komii siiramın dimınam sr̄ii mi siya krimiirin wa hauuwi. Dimusi rani, nım krīma yai imiir wakaeyokna apkim mi krīma dimın miyik miyikim siya naingwowim krīma tiram krīma simiir tirkim. ²³ Biya Adi Komii siya ti yayim krimiir bidiyar iki boinmauım. Krīma siir yinisımın Jisis Krais siir wakaeyokna ap mi irni nwirniyam dinan aingwokwo. ²⁴ Mi yipiki Adi Komii krimiir Wanin siir yai imiirarar wakaeyokna api, siya mi Adi Komii siya sowa wi kwoin whiruwa nwowi mi siir naeyiın yio Adi Komii siya hauugiyın krimiir, ti Adi Komiiyın siya ini krimiir kwoinau tir kwirii idwokaiyın mi ta hriinan saiirsika nım krīma ina mi inokninkinim nım krīma ini kwoin whiruwa saika nwowim. Iriig.

4

Adi Komii siir naeyiı ieya mi yıu biyeyın niksısaei ikın

¹ Ti kariir nomiiyauim, iikam whiekakim yipiki yai bibiyeyim niksısaeyim sim nanaaknkii haiginıuwıyım hında tında bıdi yınoopkiyım. Mi iikamım kımıiram nıti mi sima ha nini boini, yım sima Adi Komii siirgım mi kıma wi kipi niki anka aingwo tıbmii kın simiir yai aıiramın. Biyın kıma simiir tiki kınankıu mi sıbgu sıbgu tiki kigımoki ti

simiir hir nwokaiyin yio Adi Komii krimiir Wanin siir naeyiu ieya piyamisi owin, iyie uridyiu biyieki piyami owin. ² Mi kima wa kigninokninkinkii, Adi Komii siir naeyiun siya ini hanin simiir kwoin imiir kwirii idwokaii. Mi yipiki ha boini, Jisisin yio Adi Komii siir kwoinkar naingwo imbingikin, tiriir nitamin mi siya ini inkam kingikinar yauni oniyin mi kima wi haningi ninokninkinkii, Adi Komii siir naeyiun ini ti inkam iir nwokaiyin. ³ Mi yipiki Jisis Kraisiir hanna boin karamae nwowi mi ti kwoinin siir kwirii idwokaiyin yio Adi Komii siir tani. Nngaka. Tiki kwoinin yio Kraisiir sau omomkin. Kima bidiyar iki inokninkinim hinin siya wi sipi niti. Mi tariinanin siya ti nu iir bidi yauni oniyin.

⁴ Ti kariir nomiiyauim kara naingwokwonanaeyim, wim kima Adi Komii krimiir Wanin siirgim mi wim kima ti iikam biyie biyeyim simiir bidi ikwowaisiigigim. Dimusi rani, yipiki wari kimiir kwoinawu kwirii idwokaiyin siyairgin yipiki ti iikamim nuanim simiir kwoinawu kwirii idwokaiyin yipiki niksisaeyin siir nikwowaisiyyin bi. ⁵ Mi ti iikamim yipiki niksisaeyim yim nu tiran ima yim sima Adi Komii siir tani. Mi ti dimin taeminim sima boiniyim yim nu tirankim mi ta hiriinan saiirsika tiki iikamim nuanim simiir asi waka ei mi simiir asi wakaeyokna api. ⁶ Mi nim krima Adi Komii siirgim. Mi ti iikam yipiki Adi Komii siirim sima inokinokin krimiir yayim simiir simiira wakaenanaeikim. Mi ti iikamim yipiki Adi Komii siir karamaeyim yim sima krimiir yai imiir bi swoki wakaekim. Nngaka. Mi ti hiriinan siyiun

nim krıma ina ninokninkinim ti iikamim yipiki Adi Komii siirgisiir naeyiugakim mi ti iikamim yipiki Setani niksısae naeyiın si nwokaiyim simiirın ina mi inokninkinim. Iriig.

Adi Komii sasaırgın naıngwokwonanaeyın

⁷ Ti kariir nomiiyauım kara naıngwokwonanaeyım, kima ırni nwırniyam daıngwokwonanae. Mi ti siyıu hiriinanın ırni nwırniyam krıma naıngwokwonanaeyın yıo Adi Komii siirgisiirgin. Mi yipiki siir nomiiyau iıram naıngwokwonanae yıo Adi Komii siir yınisımkin mi yıo siya siirın ina sibgu inokninkinın. ⁸ Adi Komii siyaırgın naıngwokwonanae sair bwamkıbwamın. Mi ta hiriinan sairsika, yipiki siir nomiiyau imiıram naıngwokwonanae karamae nwowi mi yıo tari Adi Komii siir bi ninokninkinkın. ⁹ Adi Komii siya krımiir bıdi yisiımauuın hının, siya krımiıram naıngwokwonanaeikın. Mi siya siir yınisım nwırkinwıruwan asi nikropkikın mi siya krımiir whınkinsiıs haigınuwam nitkin mi ta hiriinan sairsika krıma wı wadie saıka asi nwoyokiyokiıkaeyami. ¹⁰ Mi naeyiın naıngwokwonanaeyın siir bwamkıbwamın yıo si. Ta krıma naıngwokwonanaeya Adi Komii siıram saeya rani. Mi krımiıramın bı siyar naıngwokwonanaekın mi siya siir yınisım iirın ina yikropkiyın mi ta hiriinan saekısaeyaırga Adi Komii siya krımiir dimın biyie imiirın siırsiyar haiyoprimdiyıumiigikın.

¹¹ Ti kariir nomiiyauım kara naıngwokwonanaeyım, ti dimın taemın hınınim yım krımiir niısiımauugım hının Adi Komii

siya krımıramar naingwokwonanaeikin mi nim krıma wi ırni nwırniyam mi aingwokwonanaeyim. ¹² Adi Komii siirin inkamki bi swoki kigmiminkin. Mi krıma ırni nwırniyam naingwokwonanaei mi ti Adi Komiiyin ti krımıir kwoınau kwırri idwokaiyin mi krıma wi siiram naingwokwonanaei mi krıma wa ninokninkini siya ini krımıramar naingwokwonanaei iskiyin.

¹³ Krıma ina ninokninkinim krıma mi Adi Komii siya krıma ini kwoın whıruwar nwowıskiyim. Dimusi rani, bıya siya siir naeyauın krımıir niki hauugikin mi siya ini krımıir tir nwokaiyin. ¹⁴ Nim krıma Jisis siir bıdi kigim mi krıma ta yai aiir asi boınmımauwı. Adi Komiiyin siir Adın siir yinisim iirin siya nikropkikin iikam krımıir nanmaiwarkainam mi ta hiriinan saiirsika siya iikam whiekakim nu tiranim simiir asi whinkinsiis haiginiugin dimin biyeyim ti nuın siirim simiir kirie aiir kintiokiyam. ¹⁵ Mi yipiki ha boini Jisis siya Adi Komii siir yinisimkin mi ti inkamin siya mi Adi Komii siya sowa wi kwoın whıruwar nwowı. ¹⁶ Adi Komii siya siyairgin naingwokwonanae saiir bwamkibwamin mi nim krıma ina ninokninkinim siya krımıramın ina naingwokwonanaeyin. Mi ti iikamım yipiki iikam nhirmiyam naingwokwonanaeyim, yim sima wi Adi Komii saıka kwoın whıruwar nwoyokiyokıkaeyami. ¹⁷ Adi Komii siya hınına naingwowi, nim krıma iikam imiiramın nhami nhami naingwokwonanaei rani. Mi krıma hiriinan tiri mi ti dimin taeminim ti tariinan krıma tirim yim ini ti dimin taeminim bıya Kraıs siya

tirim ini simiir hiriinan ywowim. Mi krimiir in wi Adi Komii siya whinkinsiis haiginiuwi hindara naingwokwonanae iskiyim. Mi mhoiia iya Adi Komii siya hidi iikam imiir mi nim krīma wi nidid rani. ¹⁸ Mi yipiki hiniina ninokninkini Adi Komii siya siiram naingwokwonanaei mi siya wi nidid rani. Mi yipiki Adi Komii siirgisiiram naingwokwonanaei mi siya wi dimin taeminsi nidid rani. Inkamin dimusi nididi? Siya dimusi nidid rani, siirin wi Adi Komii siya nonkwobumbuninkini ti dimin biyie biyeyim yipiki biya siya tirim. Mi yipiki Adi Komii siirsi nididi mi yio tari Adi Komii siya mi iikam ima simiiram in sibgu naingwokwonanaei rani.

¹⁹ Nim krīma Adi Komii siya mi iikam ima simiiram naingwokwonanaei. Dimusi rani, siya biigibiyin krimiiram naingwokwonanaekin. ²⁰ Mi inkam nwrki hiniina boini siya Adi Komii siiram naingwokwonanaeikin mi siya siir nomiiyau inika pi io nwowi mi yio ti inkamin pi niksisaekin. Iikam krīma Adi Komii siir bi swoki kigmiminkim. Mi yipiki siir nomiiyau iir kigi mi siiram naingwokwonanae karamae nwowi mi siya Adi Komii siiram in wi panina naingwokwonanaei yipiki siya kig karamae nwowin, ha? Mi inkamin siir nomiiyau in saika nomboboin ae karamae nwowi mi yio wi Adi Komii siiram naingwokwonanaei rani. Nningaka. ²¹ Jisis Kraisi siir yaiya ya krimiir bidi hauwa, krīma sair wakaeyoknam. Mi yipiki Adi Komii siiram naingwokwonanaei mi siya iriipi hiriinan siir nomiiyau in siiram warar timi aingwokwonanae. Iriig.

5

Iikamim yipiki Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna apiyim dimin biyie biyie imiirin wi sima nikwowaisii

¹ Mi yipiki hinina naingwo tibmii kini Jisis siya Kraiskin, yipikin Adi Komii siya nikropkiyin mi yio ti inkamin Adi Komii krimiir Wanin siir yinisimkin. Mi yipiki Ad iiram naingwokwonanaei mi siya siir yinisim iiramın wara timi aingwokwonanae. ² Mi krıma Adi Komii siiram naingwokwonanaei mi siir yai aiir wakaeyokna api mi krıma wi hainii ninokninkini nim krıma siir yinisim iiramar naingwokwonanaeikim. ³ Mi Adi Komii siya naingwokwonanaeiya sair bwamkibwamin ya hininga krıma ti dimin taemin whiekakim siya hauuwim krıma tiram simiirar wakaeyokna iski. Mi ti diminim siya boinanım krıma tiram, yim wi hikak krimiir nwowaiginu rani. Nningaka. ⁴ Mi siyiuın ti iikamim yipiki Adi Komii siir ninokninkin karamae nwowim sima nwowiyin yio wi dig nwo rani, Adi Komii siir yinisim imiir nikwowaisiıym, simiir kirıeya ini ti simiir siyiu bibiyeyim simiir kou ywowa. Dimusi rani, nim krıma Adi Komii siiram naingwo tibmii kinikim mi krıma wi digar nwowi ti siyiuın ti iikamim yipiki Adi Komii siir ninokninkin karamae nwowim sima nwowiyin siir nikwowaisii iuguskiyim. ⁵ Mi wi dig nhinga nwowi ti siyiu hiriinanin ti iikamim yipiki Adi Komii siir ninokninkin karamae nwowim sima nwowiyin? Mi tiriginim yipiki hinina naingwo tibmii kiniyim Jisis Kraiskı siya Adi siir yinisimkin, yim wi digar nwowi. Iriig.

Adi Komii siya b̄idi sibgu anaakn̄inkii haiḡin̄iugiȳim Kraiṣ siir dim̄in taem̄inim

⁶ Yio Jis̄is Kraiṣ sasārḡin̄ ti inkam n̄wiruwan ti nu īir n̄uunaīiniȳin. Mi siya op ha bap̄taisin̄ mi m̄hoīiya siya ina yaonamin̄ paeȳin̄ h̄iiniya n̄ir̄ion̄ink̄in̄in̄ siir, siir nh̄ie aeya naokiinaīiniyam. Mi īiya siya ti nu īir n̄uunaīiniȳin, siya minam̄ n̄uunaīinik̄in̄ siir nh̄ie aeya mi siir op aeya sowar naokiinaīiniswow̄im. Adi Komii siir naeȳīūin̄ siyārḡin̄ dim̄in taem̄inim̄ s̄imiir bwamk̄ibwam̄in̄ mi kr̄imiir̄in̄ siyar n̄isiimauuḡin̄ h̄in̄in̄ Jis̄is siya Adi Komii siirḡis̄iir̄ ȳinis̄imk̄in̄.

⁷ Dim̄in whōimuwam̄ simāīrḡim̄ kr̄imiir̄ n̄isiimauuyokiyok̄iyamiȳim̄ h̄in̄in̄.

⁸ Adi Komii siir naeȳīū īeya mi op, ta opa Jonk̄i si bap̄tais̄ haiḡin̄īuwa Jis̄isnī mi nh̄ie aeya mi ta īiya b̄īya Jis̄is siya naonama mi siir nh̄ieya ha naokiinaīiniya sair̄ ti swok̄i aingw̄owoknaki. Mi ti dim̄in whōim̄im̄ ȳim̄ dim̄in wh̄iruwan siirarar̄ n̄isiimauuḡin̄ Jis̄is siya Adi Komii siir ȳinis̄imk̄in̄.

⁹ N̄im̄ kr̄ima yaȳim̄ inkamk̄i bōinim̄ kr̄imiir̄ s̄imiir̄ wakaeȳim̄ mi kr̄ima inī s̄imiirar̄ wakaeyokna ap̄im̄ mi kr̄ima ti yaȳim̄ Adi Komii siya bōin̄m̄imauuim̄ siir ȳinis̄im̄ īir̄ s̄imiir̄ wakae. Dimusi rani, siir yaȳīa inī ik̄i inkami yaȳim̄ s̄imiir̄ haibura.

¹⁰ Mi ȳip̄ik̄i Adi Komii siir yaȳī im̄iir̄ wakaeyokna api mi siir kwoin̄in̄ pa n̄inokn̄ink̄inkii ta Adi Komii siir yaȳīa ya kaimwowārga, ya saeya h̄in̄ina bōinka, Jis̄is siya kariir̄ ȳinis̄imk̄in̄. Mi ȳip̄ik̄i ti Adi Komii siir yaȳī im̄iiram̄ naingwō t̄ibm̄iī k̄in̄ karamae n̄wowi mi ti yaȳim̄ ȳip̄ik̄i b̄īya Adi Komii siya bōinim̄ siir ȳinis̄im̄ īir̄ s̄imiir̄ wakae karamae n̄wowi mi

yio ti hiriinan inkamın ti hiriinan boiniyin yio Adi Komii siir niksısaei. ¹¹ Ti yaiyim yim Adi Komii siya boinkikim krımıir. Siya krımıirin bıdiyar whınkınsııs haigınıuwın mı krıma wı inıgak saıkar nwoyokiyokııkaeyami. Siya krımıirin ta hiriinan saırsı whınkınsııs haigınıugın ta siir yınısım iir siya nıkropkiya saırsı. ¹² Mı yıpıkı kwoın whıruwa Kraıs siiram nwowi, yio wı hiriıyar nokwoyokiyokııkaeyami. Mı yıpıkı hiriinan tır karamae nwowi, yio wı nınga nwowi. Iriig.

Krıma hınına nınoknınkını krımıir inıgın wı omwaiyar hiriıyar nwokı waiyayokiyokııkaeyamım

¹³ Ta yokwowa kara wınkıka dimusi rani, wım kıma iıkamım yıpıkı Adi Komii siir yınısım iir wakaeyokna apiyım kıma dınoknınkın hının, wım kıma wı inıgak hiriıyar nwoyokiyokııkaeyami. ¹⁴ Ya dimusi rani, ti hiriinan sıyın krıma wı dımınam Adi Komii siir sırsı nıdid rani. Nım krıma ına nınoknınkınım iıya krıma Adi Komii siiram sırsı dımınam yıpıkı siir kwoın iir wakaeyokna apiyım siya krımıir yai imiirin wa wakaeı. ¹⁵ Nım krıma ına nınoknınkınım iıya siya ti dımın taemınım krıma sııgiyim siiram sımiir wakaewıniyin mı krıma pa nınoknınkınıı krıma sımiirin wa haii.

¹⁶ Mı yıpıkı siir nomııyau iir kigi siya dımın bıyeyın yıpıkı paeya nami omın siir nam karamae nwowıyin siir tiri mı siya Adi Komii siiram sırsı mı siirin wı siya whınkınsııs haigınıuwı mı ta hiriinan saırsıka siya wı inıgak hiriıyar nwokı sıbgu oyokiyokııkaeyamım. Mı ti inkamın siya dımın whır tiri mı siya wı paeni omın siir nami. Mı yıpıkı ti hiriinan tiri, yio wı paeya nami omın

siir nami. Adi Komii siiramın ti hının inkamın dimın biyieki naokingugunankaiyin siiram kipi srii. ¹⁷ Dimın taemın kasa rani, yipiki iikam ima tirım Adi Komii siir yai imiir kikinwaimwaisiyyım mi dimın taemın biyie biyieyım sima tiriyım yım wi Adi Komii siir tir tani io siya nwowam mi sima wi ta hiriinan saiirsi nam tani paeni omın siirın.

¹⁸ Nim krıma ta saiirın ina ninoknınkınım yipiki Adi Komii siir yınisım nwowi siya wi dimın biyie hiriıyar tıriyokiyokiyam tani. Mi ti hiriinan inkamın siirın Adi Komii siir yınisım ieya kigrıraowi mi ta hiriinan saiirsika Setan siya wi siir tirbu rani.

¹⁹ Nim krıma ina ninoknınkınım nim krıma Adi Komii siirgım mi ti iikam whiekakım ti nu iir nwowım, Setanın yio ini simiir kigrıraowan inkam ywowın mi yım sima wi siir wakaeyokna api.

²⁰ Krıma ina ninoknınkının Adi Komii siir yınisımın yio bıdiyar yıtın krımiir whınkınsiis haigınıuwam mi ta hiriinan saiirsika krıma Adi Komii krımiir Wanın kıngikının siir asi ninoknınkını yaeya Adi Komii nwır karamaeka. Krıma ini Adi Komii siir yınisımın Jisıs Kraıs ini saika yamasuswın Adi Komii nwırkinwıruwan sasaırgın mi siya ina nwowın mi krımiirın siyar whınkınsiis haigınıuwi mi ta hiriinan saiirsika krıma wi asi nwoyokiyokıkaeyami inokıinokın.

²¹ Ti kariir nomııyauım kara naıngwokwonanaeyım, kıma ti tidııyauım kamkım sim nıkrımtıo kuuwiyin uruwai siyaowainan yipiki iikamkım sim hainaniyım simiırsiyın aru dwo. Iriig.

Yai Win Kibiya
The New Testament in the Sepik Iwam Language of
Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Sepik Iwam long
Niugini

copyright © 1989 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Sepik Iwam (Iwam, Sepik)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 3 Mar 2023 from source files dated 9 Oct 2020

5350dc83-93b2-5000-9c98-dcdb728ba84f